



Saaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleistä

Peräpohjolan Opiston mielestä oppivelvollisuuden laajentaminen on tulevaisuusinvestointi. Tämän uudistuksen myötä on myös tarpeen uudistaa olemassa oleva palveluvalikko siten, että se jatkossa ehkäisee paremmin syrjäytymistä.

Käsillä olevassa hallituksen esitysluonnoksessa todetaan (s. 34), että Tilastokeskuksen tietojen mukaan jokaisessa ikäluokassa jää noin 15 prosenttia ilman toisen asteen tutkintoa. Tämä johtuu luonnoksessa esitetyn mukaan suurelta osin toisen asteen keskeyttämisestä. Peräpohjolan opiston mukaan erityistä huomiota tulisi kiinnittää niihin nuoriin, jotka eivät jostain syystä ole valmiita siirtymään perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ja tarvitsevat erilaisia tukitoimia. Peräpohjolan opisto on muiden kansanopistojen kanssa haluavat osaamisellaan tukea sitä, että nuoren polku jatkuu perusopetuksesta toiselle asteella mahdollisimman joustavasti ja tehokkaasti, sekä nuori on valmis tiedollisesti ja asenteellisesti toisen asteen opintoihin.

Nuori, joka ei saa suoritetuksi koulutusta on erittäin suuressa vaarassa syrjäytyä. THL kuvaa tilannetta hyvin selkeästi: ”Syrjäytymisestä aiheutuu inhimillisten haasteiden lisäksi huomattavia yhteiskunnallisia kustannuksia erilaisten korjaavien palveluiden, tulonsiirtojen ja menetettyjen verotulojen muodossa. Syrjäytymisen kokonaiskustannukset riippuvat vahvasti siitä, suorittaako nuori peruskoulun jälkeisen tutkinnon vai ei. Peruskoulun varaan jäävät aiheuttavat julkishallinnolle elinaikanaan keskimäärin jopa 370 000 euron lisäkustannukset verrattuna koulutuksen hankkiviin.”

Peräpohjolan Opisto katsoo, että visio osaavasta ja innovatiivisesta Suomesta edellyttää, että yhdenvertaisista mahdollisuuksista sivistymiseen huolehditaan ja suomalaisten koulutustasoa nostetaan. Kaikkien pitää voida jatkaa opintojaan peruskoulun jälkeen. On huolehdittava siitä, että eri syistä opintojen ulkopuolelle jäävät tai keskeyttävät pääsevät takaisin opintojen piiriin. Oppivelvollisuus uudistuksen yhteydessä pitää myös huolehtia siitä, että kaikki koulutusinstrumentit ovat käytettävissä ja opiskelijat ovat tasavertaisessa asemassa.

Peräpohjolan Opisto on kansanopisto ja kansanopistojen osaaminen ja tehtävä on tunnistettu myös oppivelvollisuus uudistuksen lähtökohtia linjaavassa pääministeri Marinin hallitusohjelmassa. Hallitusohjelmassa kansanopistot on tunnistettu opintomuodoksi, joka voidaan sisällyttää oppivelvollisuuteen kuuluvaksi. Lisäksi todetaan, että oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset korvataan kansanopistoille täysimääräisesti, kuten maahanmuuttajien koulutusta koskevien säädösten kohdalta on jo tehty.

Oppilaitoksemme vapaan sivistystyön linjoilla voi kehittää oppimisvalmiuksia, sosiaalisia taitoja, elämänhallintaa sekä selvittää itselleen sopivaa opinto- ja urapolkua. Internaatti on todettu hyväksi kasvuyhteisöksi.

Ehdotuksen vaikutukset

Vaikutuksien kuvauksessa (s. 79) esitetään, että oppivelvollisuutta suorittavien määrä kansanopistojen pitkillä linjoilla rajataan 650 opiskelijaan ja kustannusarvioksi on määritelty 3,4 M€. Opiskelijamäärärajoitusta perustellaan nykyisellä alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden määrällä. Peräpohjolan Opisto katsoo, että rajaus ei ole perusteltu. Kansanopistojen tehtävä on tunnistettu hallitusohjelmassa ja se tulisi tunnistaa täysimääräisesti myös uudistuksen toteuttamisvaiheessa. Hallituksen esitysluonnoksessa esitetty opiskelijamääräraja kansanopistojen vapaan sivistystyön koulutukselle ei kohtele koulutuksen järjestäjiä yhdenvertaisesti. Esityksessä ei rajata muiden koulutuksen järjestäjien tai koulutusmuotojen opiskelijamäärää. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti ei kansanopistojen järjestämälle vapaan sivistystyön koulutukselle tule kirjata opiskelijamäärärajaa. Koulutuksen määrälliset tavoitteet asetetaan koulutusmuotojen osalta vuosittain valtion talousarviossa eikä hallituksen esityksen perusteluissa. Peräpohjolan Opisto vaatii opiskelijamäärärajan poistamista hallituksen esityksestä.

Luonnoksessa esitetyt laskelmat perustuvat siihen, että tähän tehtävään käytetään pelkästään olemassa olevia opiskelijaviikkoja. Hallituksen esitysluonnoksessa käsitelty kansanopistojen koulutuksen määrä ja esityksen kustannusvaikutuksia koskeva laskelma lähtee siitä, että nykyistä valtionosuusviikoista n. 22.000 opiskelijaviikkoa siirrettäisiin oppivelvollisuussuoritteiksi. Tätä esitetään tilanteessa, jossa kansanopistot tuottavat yli 20 % enemmän viikkoja, joihin ne saavat valtionosuuden. Peräpohjolan Opisto voi olla mukana osana koko Suomen kansanopistoverkkoa, jotka voivat tarjota oppivelvollisuuden rakentamiseen valtakunnallisen palvelumallin ja opiskelijamäärän tulee olla palvelutarpeen mukaan määriteltävissä. Tehtävään tulee kohdentaa myös uutta rahoitusta ja opiskelijaviikkoja (suoritteita).

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että ”jos (kansanopistojen vapaan sivistystyön oppivelvollisille suunnattua) koulusta järjestettäisiin enemmän kuin mihin talousarviossa oleva määräraha riittää, laskisi se koulutukseen myönnettävän rahoituksen tasoa kaikilta ylläpitäjiltä”. Kansanopiston saaman rahoituksen määrän kytkeminen toisten kansanopistojen opiskelijamäärien toteutumaan ei ole mahdollista. Peräpohjolan Opisto esittää, että virke poistetaan esityksestä.

Oppivelvollisuuslaki

Oppivelvollisuuslain perustelutekstissä korostetaan vapaata hakeutumisoikeutta. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan jokaisella oppivelvollisella olisi vapaa hakeutumisoikeus siihen oppilaitokseen, jonka hän katsoo kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti hänelle parhaiten soveltuvaksi koulutusmuodoksi. Peräpohjolan Opisto pitää vapaata hakeutumisoikeutta keskeisenä ja tärkeänä lähtökohtana uudistuksessa. Esityksessä ehdotettu rajaus kansanopistojen vapaan sivistystyön opiskelijamäärään ei ole vapaan hakeutumisoikeuden periaatteen mukainen.

Laki vapaasta sivistystyöstä

Koulutuksen järjestämistä ja laajuutta käsittelevä 25 b § määrittää koulutuksen laajuudeksi 34 opiskelijaviikkoa ja koulutuksen kestoksi yhden vuoden. Peräpohjolan Opisto pitää tärkeänä, että kansanopistojen oppivelvollisille suunnatuille pitkille linjoille voidaan tulla joustavasti lukuvuoden aikana ja tarvittaessa siirtyä jatkamaan esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen opiskelijan tarpeiden ja osaamisen mukaan. Vuoden ajanjakson sisällä koulutuksen kesto tulisi voida määritellä henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa. Opiskelijan tulisi voida hakeutua opintoihin myös kesken lukuvuoden ja jatkaa koulutuksessa vuoden määräajan, esimerkiksi aloittaa tammikuussa ja jatkaa seuraavan vuoden joulukuuhun.

Torniossa 5.6.2020



Tuija Ahrikkala

Puheenjohtaja
Peräpohjolan Opisto



Tatja Karvonen

Rehtori
Peräpohjolan Opisto

Peräpohjolan Kansanopiston Kannatusyhdistys ry. on grundtvigilainen, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton yksityinen koulutuksen järjestäjä. Järjestämme ammatillista koulutusta, vapaan sivistystyön koulutuksia, yleissivistävää opetusta ja maksupalvelukoulutuksia.

Peräpohjolan Opisto on 119-vuotias vahva vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen sekä kasvatus- ja ohjausalan osaamiskeskus, joka tuottaa laadukkaita koulutus-, majoitus- ja ravintolapalveluita, sekä mahdollistaa tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisen.

Opiston arvot ovat: Avoimuus, Yhteisöllisyys, Laatu, Luovuus ja Kestävä kehitys

www.ppopisto.fi

facebook.com/PPOPISTO

[#ppo_opisto](https://twitter.com/ppo_opisto)

